

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta

Zápis o části státní závěrečné zkoušky
Obhajoba závěrečné práce

Akademický rok: 2016/2017

Student:	Bc. Šimon Grimmich	
Datum narození:	09.05.1987	
Identifikační číslo studenta:	68270383	
Typ studijního programu:	navazující magisterské	
Studijní program:	Filozofie	
Forma studia:	prezenční	
Studijní obor:	Filozofie	
Identifikační číslo studia:	407206	
Datum zápisu do studia:	18.09.2013	
Název práce:	Husserlova fenomenologie pozornosti	
Jazyk práce:	čeština	
Jazyk obhajoby:	čeština	
Obor práce:	Filozofie	
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D.	
Oponent(i):	Mgr. Ondřej Švec, Ph.D.	
Datum obhajoby :	30.01.2017	Místo obhajoby : Praha
Termín:	řádný	
Průběh obhajoby:	<p>Uchazeč představil hlavní teze a výsledky své práce: Snažil se podat systematické představení Husserlových vyjádření o pozornosti – Husserl sám se tomuto tématu nevěnuje soustavně. Některé texty spadají do statické fenomenologie, další do v genetické fáze jeho myšlení.</p> <p>Statická teorie pozornosti: vědomí něčeho není totéž co pozornost. Otázka, zda je pozornost pro Husserla intencionálním aktem vedle jiných aktů – odpověď: není to akt, protože může doprovázet nejrůznější druhy aktů, nemá specifické předměty.</p> <p>Definice pozornosti: pozornost představuje modifikaci aktů. Husserl rozlišuje několik modů pozornosti: co je postřehnuto primárně, sekundárně a mimochodem.</p> <p>Uchazeč ve své práci formuluje následující problémy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Husserl chápe pozornost jako výkon já, nezohledňuje, že pozornost může být přitáhnutá. 2) Husserl pomíjí subjektivitu pozornosti: proč vůbec něčemu věnuji pozornost? 3) Nejasná otázka, zda pozornost mění obsahy, na něž se zaměřuje. <p>Tyto problémy Husserl řeší v genetické fenomenologii: Mluví o afekci – objevuje se na základě kontrastu a doléhá na já, je něčím, k čemu se já může přivracet: vědomí existuje buď jako afekce nebo jako pozornost.</p> <p>Pozornost může být výsledkem mojí aktivity nebo jí může něco přitahovat.</p> <p>Z těchto dvou koncepcí vyplývá, že afekce je něco významnějšího, než se to jevílo ve statické fenomenologii.</p> <p>Husserl daleko víc zohledňuje zájem jako motivaci, že se přivracíme k něčemu – pasivní syntéza se neděje mechanicky, funguje např.</p>	

zvyk

V genetické fenomenologii se Husserl daleko více přibližuje fenoménu pozornosti, objasňuje souhru pozornosti a já – toto téma by si nicméně zasloužilo další výzkum.

Vedoucí práce:

V první části vyzdvihuje velmi zasvěcenou analýzu intencionality u Husserla. Zajímavá je pasáž „Pozornost není reflektor“, kde se uchazeč zabývá metaforou reflektoru – uchazeč velmi dobře upozorňuje na meze této metafory, ukazuje na odlišná pojetí pozornosti v pozdější fenomenologii

Ve druhé části uchazeč s přehledem podává genetickou fenomenologii. Ukazuje, jak nejednoznačně Husserl tematizuje já, aniž by tyto nejednoznačnosti chtěl násilně řešit.

Třetí část je syntetizující. Zajímavý postřeh se týká otázky identity mezi na pokraji zorného pole a touž věcí, která se dostala do centra naší pozornosti.

Čtvrtá část otevírá výhledy na nové dimenze problému pozornosti.

Tři otázky:

- 1) Jak zdůvodnit, že Husserlovo pojetí asociace není mechanické, aniž bychom opustili samotný pojem asociace?
- 2) Lze říci, že já se rodí z pasivních syntéz, když časové vědomí jakožto nejnižší forma syntéz již nějaké já předpokládá.
- 3) Lze mluvit v genetické fenomenologii o identitě věci před a po aktu pozornosti?

Oponent:

Téma pozornosti ve fenomenologii není okrajové, nýbrž centrální. Autor nejen věrně vykládá obsáhlou část Husserlova díla, ale oživuje tyto texty vlastními otázkami a osobitým rozvinutím Husserlových myšlenek. Jediná obsahová námitka: Škoda, že se autor nepokusil využít výsledků své analýzy pozornosti na otázku samotné možnosti fenomenologické reflexe na vlastní prožívání.

S tím souvisí otázka: Proměňuje samo přivracení pozornosti způsob, jímž se nám předmět ukazuje, tj. proměnu vlastního obsahu? Co z toho plyne pro analýzu prožívání?

Odpovědi uchazeče:

Pasivní syntézy existují na jedné straně bez vlastního já, na druhé straně představuje oblast sedimentovaných aktů já. Husserl mluví o asociaci jako o něčem, co se děje bez výkonu já, ale na základě uskutečněných výkonů v minulosti.

Sám nechce říci, že v pasivních syntézách žádné já není. U Husserla je to však nejasné: časové vědomí zakládá jednotu vědomí, já představuje spíše gradualitu něčeho, co se stává čím dál tím více pevným a fixovaným. Aby já mohlo něco afikovat, já už musí být nějak ustavené.

V nějakém smyslu lze hovořit o identitě předmětu a v nějakém nikoli. Je něco, co doléhá na vědomí, i když je to neurčité, a co přivracením získává určitý tvar. Totožnost předmětu tu díky časovému vědomí je.

Klasifikace obhajoby:
Předseda komise:

Dr. habil. Jindřich Karásek, Dr. (přítomen)

Členové komise:

Mgr. Václav Němec, Ph.D. (přítomen)

prof. Mgr. Miroslav Petříček, Dr. (přítomen)